

Sverige slösar med grön el – nu måste synen på elnätet moderniseras

Vårt land sitter på stora mängder förnybar energi som varken når elnätet eller marknaden och som bara blir billigare. Samtidigt pressas lönsamheten i nya gröna projekt, vilket gör att investeringar skjuts upp eller stoppas helt. För att vända utvecklingen och bibehålla svensk konkurrenskraft i elektrifieringen krävs ett smartare elnät som både frigör kapacitet och gör förnybar energi mer lönsam, menar Andreas Hamping, ansvarig för Power Systems på Schneider Electric Sverige.

Trots ett snabbt växande elbehov från AI, elbilar och industrins omställning står elektrifieringen still. EU:s mål om att nå en elektrifieringsgrad på 32 procent till 2030 känns avlägset när vi fortfarande ligger kvar på cirka 21 procent, enligt Schneider Electric's senaste lägesrapport. En nivå som knappt rör sig på över ett decennium. För att snabba på omställningen krävs både ökad elanvändning och ett smartare elnät som nyttjar befintlig energi mer effektivt och främjar starkare drivkrafter för grön energiproduktion.

Här blir kontrasten tydlig. Trots att den förnybara energimixen ökat vad gäller installerad effekt, där användningen av vind- och solkraft stigit med 19 respektive 34 procent mellan 2023 och 2024 enligt Energimyndigheten, så avtar nya investeringar i gröna energiprojekt. Helt enkelt för att den ekonomiska kalkylen inte går ihop, inte minst på kommunal nivå. Siffror från branschorganisationen Green Power Sweden visar till exempel att inga turbinbeställningar i Sverige gjordes under första halvan av 2025, vilket sänder tydliga signaler om att dagens incitament är för svaga för att möta det växande energibehovet.

Samtidigt som de nya gröna investeringarna uteblir finns även utmaningar med att effektivt nyttja den förnybara energin som redan finns. Analyser från Internationella Energirådet visar att omkring 20 gigawatt planerad kapacitet från industrin och datacenters väntar på att ansluta till elnätet. Projekt värda miljarder som nu riskerar att försenas eller stanna helt på grund av långa kötider, brist på flexibel anslutning eller prioritering av mogna projekt.

Det är tydligt: att bara bygga nytt räcker inte för att öka elektrifieringen, vi måste även väcka liv i energiresurserna som redan finns.

En viktig del av att stärka energisäkerheten är att utveckla möjligheterna till decentraliserad energiproduktion. När belastningen på elnätet ökar och infrastrukturen blir mer sårbar kan lokala lösningar som mikronät, solceller, batterilagring och elbilar bidra till att både avlasta och stärka elförsörjningen. Men för att den potentialen ska realiseras krävs bättre och *smartare* metoder.

Det är här innovation och datadrivna system blir avgörande. Genom att bättre hantera och integrera dessa resurser kan flexibiliteten öka och energitillgångarna användas mer effektivt. Ett bra exempel på detta är den unika lösningen vi nyligen utvecklat tillsammans med Ellevio och Vattenfall för att möjliggöra fler publika laddstationer – en expansion som i dag begränsas av kapacitetsbrist i elsystemet. Med större insyn i nätets belastning och styrning i realtid kan ytterligare kapacitet frigöras, i stället för att enbart bygga ut.

Samma teknik kan även skapa större ekonomiska incitament för producenter. Med smarta lösningar kan både produktionen optimeras och elförsäljningen hanteras mer effektivt genom att utnyttja höga marknadspriser och effekttoppar. Mindre kapacitet går till spillo, producenterna får bättre betalt för sin el.

För att frigöra mer kapacitet och skapa bättre förutsättningar för investeringar ser jag att några grundläggande aspekter måste utvecklas.

Synen på elnätsinvesteringar måste moderniseras. Flexibilitet och smart styrning måste ses som

lika viktiga investeringar som att bygga ny elinfrastruktur. För att detta ska bli möjligt måste branschens aktörer öka kunskapsutbytet och den praktiska genomförbarheten.

Spelreglerna för grön energi måste bli mer stabila och långsiktiga. Investeringar i vind, sol och lagring kräver stabila villkor och tydligare marknadssignaler för att företag ska tjäna på förnybara satsningar och för att lokala projekt inte fastnar i utdragna processer. Det måste löna sig att investera i gröna energislag.

Anslutningen av ny produktion måste bli mer effektiv. Tillstånd och nätköer måste effektiviseras och bli mer flexibla. Projekt måste kunna prioriteras snabbare för att frigöra kapacitet, inte minst på lokal nivå, och se till att den förnybara elen når ut i nätet.

Nu är det dags att vi gör förnybar energiproduktion mer attraktiv att satsa på och lättare att ta vara på. För våra elproducenters skull, för elnätet och för samhället. Sverige har en gyllene möjlighet att ligga i framkant för hur elektrifiering och digitalisering kan gå hand i hand. Nu är det dags vi tar vara på den.

Andreas Hamping, ansvarig för Power Systems på Schneider Electric Sverige

För ytterligare information och kontakt klicka [här](#)

Om Schneider Electric

Schneider Electric är en global ledare inom energiteknik som driver effektivitet och hållbarhet genom att elektrifiera, automatisera och digitalisera industrier, företag och hem. Företagets teknik möjliggör att byggnader, datacenter, fabriker, infrastruktur och elnät fungerar som öppna och sammankopplade ekosystem – vilket stärker prestanda, motståndskraft och hållbarhet. Portföljen omfattar intelligenta enheter, mjukvarudefinierade arkitekturer, AI-drivna system, digitala tjänster och expertkonsultation. Med 160 000 anställda och ett nätverk av 1 miljon partners i över 100 länder rankas Schneider Electric återkommande som ett av världens mest hållbara företag.

www.se.com/se/sv

www.se.com/se/sv

Följ oss på: